

Gezin op de eerste plaats

'Landbouwer zijn is een erg gezinsvriendelijke job'

Ruim zes jaar geleden nam Jan Wallays uit het West-Vlaamse Dadizele het melkveebedrijf van zijn ouders over.

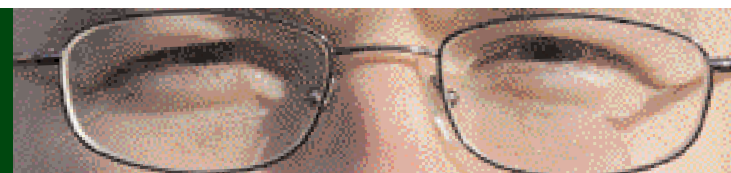
'Als landbouwer ben je zelfstandig en heb je veel werk, maar je bent ook vaak thuis.'

En wieg in de hoek van de woonkamer. Amper twee maanden terug breidde de familie van Jan Wallays (36) en Geertrui Verhaeghe (33) uit Dadizele uit. Vier kleine spruiten telt het jonge gezin sinds de komst van dochter Lore, die het rijtje met Eline, Sander en Eva nu vervolledigt. 'Hadden we indertijd niet voor de landbouw gekozen, dan waren vier kinderen nu niet zo vanzelfsprekend geweest', vertelt Jan Wallays glimlachend.

Start in de landbouw

Na het beëindigen van zijn studies als industrieel ingenieur bouwkunde en het afsluiten van een aanvullende opleiding inzake bedrijfseconomie, was Jan Wallays niet van plan om in de melkveehouderij te stappen. Zijn broer had immers belangstelling om het ouderlijk bedrijf over te nemen. Zo begon Jan als werfleider te werken in een bedrijf dat zich voornamelijk bezighield met restauratiewerken. 'Het was wel goed om eens iets anders te zien dan het boerenberoep alleen', klinkt het positief over die tijd. 'In die periode heb ik alle mooiste monumenten van België te zien gekregen. Ik had in mijn ogen een mooie job maar moest ontzettend veel kilometers afleggen op een jaar en had altijd lange werkdagen.'

Toen Jan ruim zes jaar aan het werk was voor het restaurantbedrijf kwam zijn vader bij hem aankloppen. 'Mijn broer had op een bepaald moment gezegd dat hij het melkveebedrijf niet wilde overnemen', legt Jan uit. 'Als mijn broer niet wilde, had ik besloten om het te doen. We hadden in mijn ogen een mooi en leefbaar melkveebedrijf en dat wilde ik niet laten schieten.' Toch was het helemaal niet zo evident om de stap te zetten. 'Op dat ogenblik was ik al getrouwd maar ik had mijn vrouw nooit leren kennen met de gedachte dat we later op een melkveebedrijf gingen wonen. Voor haar betekende dit echt een grote stap aangezien zij niet van boerenafkomst is. Mij sprak de manier van leven enorm aan.' Ook Geertrui beaamt

Jan Wallays over alle generaties:

'Het huiselijk geluk is het belangrijkste. Landbouwers durfden dat vroeger en ook nu nog vaak te vergeten. De relatie met vrouw en kinderen komt boven alles, ook boven de boerderij. Er is nog meer in een mensenleven dan werken alleen.'

dat het geen eenvoudige keuze was; onbekend is onbeminnd. 'Ik zag het leven op een boerderij als een vreselijke gebondenheid en dacht dat als je er eenmaal in stapte, je er ook nooit meer tussenuit kon.' Na anderhalf jaar van praten en overleggen, besloot Jan om een samenuitbating aan te gaan met zijn vader. Op die manier kreeg Jan de kans om langzaam in de bedrijfsvoering te groeien terwijl Geertrui buitenshuis zou blijven werken. Jan: 'Eind 1996 hebben we alles geregeld en vanaf één april van het volgende jaar zijn we uiteindelijk officieel van start gegaan.' Vrij snel zagen Jan en Geertrui de voordelen van dit totaal andere beroep in. 'Vroeger gebeurde het vaak dat ik vroeg in de ochtend vertrok om dan pas laat weer thuis te zijn', verduidelijkt Jan, terwijl Geertrui vervolgt: 'Als melkveehouder ben je zelfstandig. Je hebt wel veel werk maar je bent toch continu thuis. Eigenlijk is landbouwer zijn een erg gezinsvriendelijke job.'

Onverwachte ommekeer

Het onverwachte overlijden van zijn vader bij een werkongeval zette na zes maanden samenwerken een domper op de plannen. 'Dat veranderde de situatie sterk', stelt Jan. Het jaar daarna werd er een van verwerken en veel nadenken. Maar ook in de praktijk werd Jan met het verlies van zijn vader geconfronteerd. 'Toen mijn vader stierf was ik ineens ook alle ervaring kwijt. Ik was voorheen nooit echt melkveehouder geweest en kon nog veel van hem leren op het vlak van teelten en fokkerij.' De samenwerking zette Jan voort met zijn moeder. 'Oorspronkelijk waren mijn ouders van plan om weg te gaan van het bedrijf zodat wij hier met ons gezin konden komen wonen. Door het gebeuren met mijn vader had ik er geen probleem mee dat mijn moeder op het bedrijf bleef.' Achteraf gezien zijn zowel Jan als Geertrui erg positief over deze beslissing. 'Eigenlijk zorgt dat voor een wederzijds gemak. Als wij bijvoorbeeld op reis gaan, kunnen we altijd gerust zijn dat het bedrijf in goede handen is.'

In mei 1999 startte Jan met de bouw van een nieuwe ligboxenstal voor de 65 melkkoeien, samen goed voor een melkquotum van ongeveer 580.000 kilo. De nieuwe stal verrees op de plaats van de oude stal die door de geringe lucht- en mestcapaciteit voorbijgestreefd was. 'Behalve de spanten en het dak deden we het grootste deel van het werk zelf', vertelt Jan, die benadrukt dat op die manier de kosten fors gedrukt konden worden. 'We hebben juist op het goede moment gebouwd, net op tijd voor IKM en ook qua mestopslag kwam het goed uit. In 2002 kwamen wij definitief op het bedrijf wonen.'

Naar de toekomst toe is het bedrijf voorbereid op uitbreiding, al is dat nog niet onmiddellijk aan de orde, maar hij sluit in elk geval niets uit. 'Je mag natuurlijk niet blind zijn voor wat er op de melkveehouderij afkomt,' onderstreept Jan, 'maar daarom moet je als boer nog niet bij de pakken neer blijven zitten.'

Annelies Debergh

Tinne Rombouts van Vlaamse jongerenorganisatie Groene Kring: 'Bedrijfsituatie dertiger versc hilt sterk van geval tot geval'

'De fase waarin het bedrijf van een dertiger zich bevindt, is doorgaans sterk verschillend van situatie tot situatie en van bedrijf tot bedrijf. Zo heb je dertigers die pas nu het ouderlijke bedrijf overnemen omdat hun ouders voordien niet de leeftijd hadden om het bedrijf stop te zetten. Anderen zijn sinds hun twintigste melkveehouder en denken misschien al aan een volgende stap in de bedrijfsvoering. Uiteindelijk is het niet de leeftijd die bepalend is voor de fase waarin een be-

paald melkveebedrijf zich bevindt. Dat is eerder afhankelijk van andere omgevingsfactoren, zoals de gezinssituatie. In mijn ogen is het trouwens niet zo evident om melkveehouders in leeftijdsgroepen op te delen. Zeker bij de dertigers is dat moeilijk. Als je deze leeftijdscategorie bijvoorbeeld vergelijkt met de tieners kun je natuurlijk zeggen dat er duidelijke verschillen zijn. Wanneer een dertiger vergeleken wordt met een twintiger of een veertiger dan wordt dat verschil on-

middelbaar kleiner. De diverse bedrijfsomstandigheden liggen in Vlaanderen meestal sterk uit elkaar, wat ook de reden is waarom het zo moeilijk is om wetten en dergelijke vast te leggen.'

'We merken als jongerenorganisatie wel op dat het tegenwoordig veel moeilijker is geworden om te starten in de melkveehouderij. Gewoon van niets beginnen is nu vrijwel onmogelijk. Om in de sector te kunnen stappen moet je goed thuis zijn in de landbouwwereld. Je hebt er voldoende achtergrond voor nodig.'